

בדרכי אבותינו

עלון שבועי שע"י תלמוד תורה 'עטרת חיים' לבני תורה ק"ק תימן יע"א
בנשיאות מרן הגאון רבי יצחק רצאבי שליט"א

רח' הרא"ש 2 אלעד, ישראל. טל: 03-9097022

פניני הלכה

מנהגינו שקטני הקטנים עולים שישי בפרשיות בוכ"ו

כתב מהר"י בדיחי זצוק"ל (חן טוב בראשית מט. כז) יטעם שתיקנו קדמונים ע"ה, לחנך את קטני העיר (קטני הקטנים, השי"ת) לעלות לסי"ת בשישי של-פרשת ויחי, שהוא מתחיל בנימין. וגם שישי של-פרשת יתרו, שמתחיל וירד משה. וגם שישי של-פרשת קרח, שמתחיל ולבני לוי. ושל-פרשת האזינו, שמתחיל כי אשא אל שמים: אפשר שבחרו באלו, שהם ראשי תיבות בוכ"ו, שם חילוף אהיה (אלו האותיות לפני אותיות בוכ"ו), שממנו נבנית המלכות, כמו שנתבאר ביעץ חיים (שער מיון נוקבו). ושנבנית, היא ראוי להתחבר עם צדיק יסוד עולם. וכתב מהרי"ץ (ע"ה ח"א קל"ח), דנהגו להעמיד קטן לשישי, דאיהו צדיק, דמוחזק שלא ראה קרי, דאיהו רומז ליוסף הצדיק, יעו"ש. דאיהו יסוד שתיתאה. וגם בנימין הצדיק הוא יסוד דנוקבא, בסוד אור חוזר, ומשמש במקום יוסף הצדיק: ולזה תיקנו לחנך הקטנים בשישי של-פרשת ויחי, שהוא בנימין, כי מצא מין את מינו וניאור. וגם הוא ו' פסוקים. ושישי של-פרשת יתרו, ג"כ ו' פסוקים. אמנם שישי של-פרשת קרח, שמדבר בענין המעשר שרומז למלכות, יש בו די פסוקים. וגם שישי של-פרשת האזינו די פסוקים. רומזים לדל"ת שהיא המלכות:

בנתיבי החינוך

הרב אליהו נהרי שליט"א מנהל הת"ת

וירא יעקב את בני יוסף ויאמר מי אלה (מ.ח. ח)

מובא במדרש הגדול: 'אמר ר' יודה בירבי שלום, לפי שראה יעקב אבינו ברוח הקדש שעתיד ירבעם לצאת מזרעו של אפרים ומחטיא את ישראל ויהוא ממנשה, מיד כבדו עיניו מזקן ולא יוכל לראות, שנסתלקה הימנו רוח הקדש. אמר ר' יוחנן משום ר' שמעון בן יהוידק מכאן שכל המסתכל בדמותו שלרשע עיניו כחות וכו', עכ"ל.

למדנו מהמדרש כמה סכנה גדולה להסתכלות בעניינים שאינם כשרים, שמרחיקים מהאדם את השכינה בעל כרחו. מי לנו גדול מיעקב שכולו קדושה וטהרה וחומות מגן סביבו ועל אף כן נסתלקה ממנו שכינה, עקב זאת שראה מי יצא מזרעם על אף שמנשה עצמו צדיק היה. על אחת כמה וכמה אנו הקטנים חייבים לשמר עצמינו וילדינו מראות בדברים או אנשים שאינם קדושים. כמה השפעה ישפיע האדם לרעה! ובפרט בדורינו שהסטרא אחרא מופיעה באיצטלא של תורה וחכמיה, כמה זהירות אנו צריכים.

ומזה נבין מדוע כשזקינינו הקדושים עלו ארצה העדיפו מותם מחייהם. כפי שמסופר על הרב שלום תנעמי זצ"ל, שדעתו הייתה שלא הגיעה זמן הגאולה ועדיף לא לעלות ארצה, אך מכיון שראה שנשאר אחרון הצטרף עמהם. וכשהגיע למחנה יחאשדי וראה את חוסר הצניעות של שליחי הסוכנות, ביקש להיפטר מן העולם. כעבור שלושה ימים לאחר תפילת שחרית, נכנס הרב לאהלו כשהוא עטוף בטלית ועטור בתפילין, ולאחר שעה החזיר את נשמתו הטהורה לבוראו. והדברים ידועים ומפורסמים.

אך גם אל לנו לשכוח שאין יאוש כלל, וכמו שכותב המדרש שם על פסי ייוצא יוסף אתם מעם ברכיו. וז"ל: כיון שהוציאן אמר להו, בני אל תסתכלו בגדולה זו שבידינו שאינה לפי שעה, אלא בקשו רחמים שתשרה שכינה על אבא ויברך אתכם. מיד שרתה רוח הקדש עליו וברכך וע"י יוסף הורגלה ברכה לכל השבטים וזכה שנתברך תחילה וסוף, שנאמר 'מאל אביך ויעזרדי' (בראשית מט. כה) וכו', עכ"ל. כמה גדול כוחה של תפילה שבזכות תפילתם נתברך פעמיים וגם שאר השבטים נתברכו.

ע"כ יקח האדם חרב פיפיות בידו, אחת לשמר עצמו וב"ב ממרעין בישין, ואחת לשבר שערי תפילה הנעולים, ויהיה מעשינו ושיח שפתותינו עולה תמימה וטהורה הרצויה לפניו יתברך, אכ"י.

להצלחת כל תורמי התלמוד תורה ולרפואת שמואל בן שלום ורות בת ישי.
לזשיק תומר ישראל בן יעקב ואודליה בת מנשה. שלום בן יעקב ומירב טליה בת מנשה

חכמי תימן

הרב שלום תנעמי זצוק"ל

נולד בסביבות שנת ה'תר"ל בכפר גרוח שבמחוז חראז. למד בצעירותו שש עשרה שנים בצנעא. כשחזר לכפר מינהו לרב הקהילה. לאחר זמן נתמנה לרב ראשי לכל מחוז חראז. בקי היה בחכמת הנסתר. שואל היה משמים ונענה ע"י שהיה כותב שאלתו בפתק ומניחו תחת הכר ובבוקר הייתה כתובה התשובה בפתק. היה רופא מומחה ברפואות הטבעיות וגם באמצעות 'תדרועה'. כשעלה ארצה וראה את חוסר הצניעות, ביקש להיפטר מן העולם, וכו הוה.

נפטר בעלייה במחנה חאשד

התודה...

לכל קוראי העלון על הפרעון הרב, ברוכים תהיו וכן לידידנו התורמים פרסים החפצים בעילום שמם ולידידנו היקר והנכבד ה"ה שגיב מחפוד הי"ץ על סיועו הגשמי והרוחני, יתגבר בכל מילי דמיטב

הברכה...

והשפע ממקור ברכה עליונה בכל הערכות האמורות בתורה לעמלי מערכת העלון הרב ברוך עוקשי שליט"א רבני הת"ת שליט"א

הערות, הארות ותשובות לחידות ניתן לשלוח לפקס: 03-9130009 או במייל: Nahari@enativ.com

תפארת בנים

חולקו פרסים לעשרה תלמידים ה"ה דוד שיאחי נ"י ה"ה נתנאל עובדיה נ"י ה"ה אליסף דחבש נ"י ה"ה יזידה נהרי נ"י ה"ה אביעד עוזיירי נ"י

ה"ה אור שלום נגר נ"י ה"ה אחיה אברהם נ"י ה"ה אביה אברהם נ"י ה"ה שילה שלום נ"י ה"ה אלעזר שמחי נ"י

אשר הונם משכימים בא לת"ת ומשתתפים בשיעור 'בדרכי אבותינו' אשר תוכנו מוסר ועבודת המדות עם סיפור על אבותינו הקדושים שנמסר בכל יום קודם השעה 8:00 לפני תפילת שחרית ע"י מנהל הת"ת

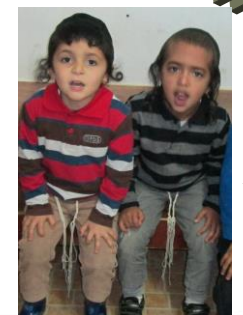
התלמיד היקר אלקנה חצרוני נ"י מכיתה ד' עשה סעודת סיום דשנה בכיתתו לרגל סיום משניות מסכת מגילה, יה"ר שיזכה לסיים את כל התורה, אכ"י

והן עסוקין בעמודו של עולם... תחת כיפת השמים

שני תלמידים מכיתה ג' שעמלו רבות וזכרו 100 פתקי נחת קיבלו שי נאה. הלא הם: אור שלום נגר ושריה מפני נ"י. יה"ר שירוו נחת לבוראם לעולם.

קולי שמעת... [מכניה ב']

מרבני הקהילה

הרה"ג ברוך עוקשי שליט"א
רב ק"ק 'משכן נחמיה'

הליכה בדרך התורה משברת את כח היצר הרע

יולזבולן אמר שמח זבולון בצאתך ויששכר באהלך, דרשו חז"ל מפני מה הקדימה תורה זבולון ליששכר, מפני שהוא היה מחזק ותומך בלימוד התורה וכך אמר משה ישמח זבולון בצאתך ויששכר באהלך, ודרשו חז"ל (ב"ר פ"א צ"ט א' ט) שמח זבולון בצאתך לעבודה, ולמה? לפי שיששכר באהלך. וכפי הפירוש הידוע, היינו כיון שבעוה"ב הוא יטול חלק כחלק עם יששכר לפי שהוא תומך בתורתו.

אכן אי"א להבינו כפישטו, שהרי אי"כ לכאורה אין צורך לאותו יתומך שיקבע עיתים לתורה! והרי אמרו תחילת דינו של אדם הוא על דברי תורה שנא' 'פטר מים ראשית מדון' (קידושין ב) ואמרו שהשאלה הראשונה ששואלים אדם בבואו לבי"ד של מעלה היא 'קבעת עיתים לתורה? ולא שואלים אותו 'קבעת או תמכתי'. ואי"א לזוז משאלת בי"ד זו אם קבע עוד עיתים לתורה. והשאלה הצריכה להשאל בשביל מה עליו לקבוע עיתים אם כל לימודו של יששכר מתייחס גם אליו עוד יש לתמוה וכי אדם יוכל לעבור עבירות ולרכוש מדות מושחתות, ולבסוף הוא יזכה בגן עדן בגלל שהוא תמך בידי תלמידי חכמים!?

ונראה לבאר זאת בהקדם דקדוק ל' הפסי' ויששכר באהלך' למה צריך שיששכר יהיה 'באהל' זבולון? הרי הוא אף יכול לתמוך בו מרחוק ודי לו בכך לזכותו בעוה"ב. ויש לבאר, כל שורש היצה"ר הוא ע"י שהוא מעורר בקרב האדם תאוות והשתוקקות חומריות ועי"כ האדם נעשה חומרי עב וגס במלאו את כל תאוותיו וכבר בכך נקשר האדם אל היצר ולכל אשר יטוה יטה, וכל אשר יחפוץ יעשה. והכח של הליכה בדרך תורה שזהו ענין 'הלכה' מלשון 'הליכה' (ענין בהרמב"ם (בהקדמה לסדר זרעים) שכך הוא מבאר את לשון הגמ' 'אין לו להקב"ה בעולמו אלא די אמות של הלכה' שהוא מלשון 'הליכה', שהאדם מתווה את כל אורח חייו עפ"י דיני התורה ורצון ה', עיי"ש). הליכה בדרך התורה מעוררת אצל האדם השתוקקות רוחניות להתעלות ולהתקדש, וכל אדם יכול להרגיש זאת, שברגע שהוא החליט והתחיל לדקדק בהלכה ולעשות כל מה שהוא לומד ויודע בצרכים לעשות, ולא יעבור על שום דקדוק הלכה, מיד האדם מרגיש שיש 'תשוקה וגעגועי' חדשים בקרבו להתקדשות ולהתחממות, וזהו בחינת 'אשי שבתורה', הבאה ע"י 'ההליכה' בדרך התורה ועפ"י רצון ה' המעורר 'תאוות רוחניות', והתאוות הרוחניות ממתות את היתאוות גשמיות, וכל מי שהרגיש בעצמו תשוקה רוחנית יודע שאין כל חשק לאוכל ולשינה כשיש תשוקה להתרוממות ולהתקדשות, וממילא זו 'האש' של בית יעקב המכלות את היצה"ר.

וי"ל שזהו האמור אצל זבולון, 'שמח זבולון בצאתך ויששכר באהלך'. זבולון יכול להיות רגוע מיצה"ר המתעורר בזמן עבודתו לפרנסתו, שמתבע הדברים העיסוק בפרנסה מעורר אצל האדם תאוות חומריות לממון וכי"כ, וממילא אז נקלע ליצה"ר. ועי"כ אמר יעקב שאין לו מה לחשוש שהרי יששכר באהלך, כלומר אתה מחזיק בבית 'מורה הוראה', שהרי שבת יששכר היה שבת של בעלי הוראה, שנא' 'ומבני יששכר יודעני בינה לעיתים', ודרשו חז"ל, ששבת יששכר העמיד מאתיים וחמישים סנהדראות (ב"ר פ"א צ"ח וילק"ש פ"א קס"א). ונתכוין יעקב (ומשה) לומר לזבולון שכיון שהוא העמיד לו רב בביתו, וזהו 'באהלך', שהוא יודע בכל דבר ודבר את הדרך אשר יפנה, וזהו בחינת 'הלכה', ע"כ יודע הוא זבולון שלא ימשך לתאוות חומריות ולא יפול ברשת היצה"ר.

ודרשי רמזים הוסיפו בזה, כי הנה בספר הקדוש 'קריניים' (מאמר יג) נאמר, שהעוסק בתורה מבטל קליפת זבוב. והכוונה בזה כי זבוב הוא משל ליצה"ר וכמו שאמרו חז"ל יצה"ר דומה לזבוב וישב בין שני מפתחי הלב (ברכות ס"א) והעסק בתורה הוא מבטל את היצה"ר. וכתב שם בספר 'קריניים', יעקב ביטל את קליפת זבוב ע"י התורה שנקראת 'טובי' שנא', 'כי לקח טוב נתתי לכם' וכו', שהרי 'טובי' ו'זבובי' שניהם בגי' שבע עשרה. שזה הוא תיקונו ומיתוקו של זה. וראו זה פלא שאף ביששכר נאמר אותו עניין, שנא' 'וירא מנוחה כי טובי ודרשו חז"ל (ב"ר פ"א צ"ח א' ט) וירא מנוחה כי טוב, זו תורה, שנא' כי לקח טוב נתתי לכם.

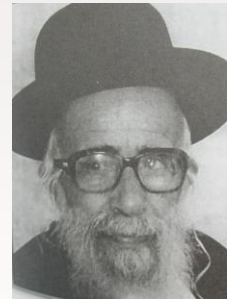
והנה נראה לבאר כי תואר 'טובי' שניתן לתורה זהו על חלק ההלכה שבתורה, על ההליכה בדרך התורה, שהוא השעבוד למצוות התורה בעשיה ובאיסור. וזהו ענין 'לקח' טוב, שזהו מה שהאדם לוקח מן התורה ומתרגם זאת אל צורת חייו ומעשה ידיו. וזהו הרמז בפסי' 'שמח זבולון בצאתך ויששכר באהלך' ר"ת 'זבובי', לרמז שע"י שיששכר באהליו זוכה לדחות את היצה"ר הדומה לזבוב. ובכך למדנו כי יעקב וממשך דרכו יששכר, חידש שע"י 'ההלכה' שהיא 'הליכה' ברכי התורה האדם משבר את כח היצה"ר וזאת ע"י שמכניס בקרבו תאוות רוחניות ע"י שעבודו להלכה, ובוה הוא מכלה כלה והתם את התאוות החומריות והגשמיות.

בס"ד העלון מופץ בבתי הכנסת דק"ק תימן
ניתן להקדיש את העלון להצלות, לרפואת, לעילוי נשמת.
לפרטים במזכירות הת"ת: 03-9097022

פתרונות לשבת 'מקצ'
אחודה חידה! יוסף – פיוס – גי' ק'
21 כמניין שם ה' אהי"ה.
הזוכה בהגרלה: יהודה נחמן ינאי.
מי בתמונה? הרב יחיא קשמה זצ"ל.
הזוכה בהגרלה: אברהם כהן.

אחודה חידה!
מתברך יותר מאחיו מבנין השבטים
והוא מדרש במדרש התימנים
בין הפותרים נכונה יוגרל פרס

מי בתמונה?

בין הפותרים נכונה יוגרל פרס

מכונה ב' במטוריקה עדינה
מהנעשה בת"ת

ושתהיו אוהבין זה את זה...

מחידושי רבותינו

הקבצו ושמעו בני יעקב ושמעו אל ישראל אביכם (מט. ב)

מצאתי להרב בן אחותי סלימאן בן הרב חיים נדאף נע"ג בכתיבת ידו וזה לשונו, הנה צריך לדעת למה הזכיר שני שמות, ושמעו בני יעקב, ואחר כך ושמעו אל ישראל, והיה די בשם אחד.

והנה ידוע כשישראל בגלות נקראו בשם יעקב, לשון עוקבא ושפלות. וכשהם שרויים על אדמתם אז נקראים בשם ישראל, לשון שררה וגדולה. וזה הרמז שרמו להם, הקבצו ושמעו בני יעקב, כלומר כשאתם בגלות ונקראים יעקב, הקבצו, כלומר התקבצו לבתי כנסיות ולבתי מדרשות, והתפללו לפני בוראכם על גלות השכינה, וחזרו בתשובה, כדי שעל ידי תפלותיכם יהיה זיווג ויחוד לזו"ן. ובזה תזכו ותהיה לכם גאולה שלימה, כי בשלומה של מלכות יהיה לכם שלום. זהו הקבצו ושמעו בני יעקב. וגם כן ושמעו אל ישראל אביכם, כלומר אף כשאתם שרויים על אדמתכם, אל תשכחו תורת אלהיכם, אלא ושמעו אל ישראל אביכם, שתהיו מייחדים שמו בכל יום תמיד ערב ובקר וצהרים, כמו שאמר המשורר (תלים נ"ה י"ח) 'ערב ובקר וצהרים אשיחה ואהמה' וכו'. גם הם השיבו ואמרו, ישמע ישראל יי"י אלהינו יי"י אחד' (פסחים נ"ג) עכ"ל.

ונראה לעי"ד אני הצעיר, כי שתי פעמים ושמעו, רמז לייחוד השם יתברך שתי פעמים בכל יום. אי נמי, רמז לשני גליות המרורים והנמחרים אשר הם בפרד, גלות ראשון שעבוד מצרים, וגלות האחרון שאנו בו מפוזרים בארבע פנות העולם ומשועבדים תחת האומות, ויד כל שולטת בנו קטן וגדול, ואנו עניים מרודים, נבזים ושפלים. שלא נשכח ייחוד ה' מחמת הטרדא והעול של גלות אחרון, אשר אחריה שררה וגדולה בביאת משיחנו, במהרה בימינו אמן.

(יעולת שלמה' למדר"ש בדיחי זצוק"ל)

בדרכיהם אתהלך...

מעוז יצא מתוק

כבר ביום חמישי לפני הצהרים היה ביתו של הרב שלום מצורה ממש מבהיק לכבוד שבת קודש. היתה בו חצר פתוחה לקומה שניה אשר יש בה דלתות מסביב שדרכם נכנסים לחדרים וכל מי שבא לחצר הזו יכול לראות כל דבר קטן. אשתו של הרב היתה שומרת על ניקיון הבית והכינה את הבית לכבוד שבת. היו לה תרנגולות בחצר שמאחורי הבית ואחת מהתרנגולות עלתה ועשתה צרכיה בחצר שממנו נכנסים לחדרים. גרשה אשת הרב את התרנגולת והתחילה לצעוק בקולי קולות על היעולי שעשתה התרנגולת.

הרב בא לחצר ושאל – מה קרה?! הראתה אשת הרב לרב את מה שעשתה התרנגולת. הרב לקח צלחת ואסף את הלכוד לתוכה, ואמר לה – למה את צועקת? זה יביא לנו את מצרכי השבת!

אותו שבוע עוד לא קנה הרב את מצרכי השבת. לא עברה שעה והנה אישה ערביה צועקת ברחוב ומבקשת את עזרתו של הרב על עיניה הנפוחות והכאבים הנוראים. היא הביאה אתה שלוש תרנגולות על הכתפיים וגיגית ענקית עשויה מקש על ראשה, מלאה מיני פירות ודברים חיוניים לכבוד שבת, וסיפרה לרב על כאבים בעיניים שלא יכולה לראות, וביקשה את עזרתו לרפאות אותה מן הכאבים. נתן הרב את מה שהטילה התרנגולת בצלחת, וערבבו עם שמן נוזלי ונתן לאשתו ואמר לה: "לכי תמרחי חומר זה על עיניה ותני לזה לחכות חצי שעה. ואחרי כן שתרחץ את עיניה ופניה, ותשלחי אותה חזרה לביתה.

אשתו של הרב מרחה את עיניה של הגויה, והיא הרגישה טוב והכאבים חלפו והראיה חזרה לה כבתחילה כאילו לא קרה לה מאום. הגויה הודתה מאוד לרב וחזרה לביתה בריאה ושלמה. (יעדות ביהוסף עמ' 56)

מהליכות אבותינו

'אהבת התורה'

יכי טוב סחרה מסחר כספי (משלי ג. יד), זוהי היתה תחושת אבותינו לתורה הקדושה. בכל מקום שהיו הגו בתורה, בזמן מלאכה, בזמן הליכה, בזמן אכילה ובכל עת שהוא. וזאת הן אם היו בכחם בצעירותם והן בזקנותם, לשונם היתה למודה לדבר ב"ם, ומליצות שפתותיהם היו מפסוקיה ואמריה. ואפילו לא היה באפשרותם ללמוד מהכתב, היו שונים בעי"פ וכל זה מרוב אהבתם לתורה.

ופעמים רבות הייתי באחת מהבי"כ שהיה שם את קארי דאוד זצ"ל, שלעת זקנה ניתעורר ב"מ ולא היה לו אפשרות לקרוא. עם כל זאת היה מקדים להגיע לביה"כ ומקומו היה באחד מצדדי ביה"כ. ומרוב אהבתו לתורה, כאשר היה מגיע קארי יחיא כביר שליט"א שהיה לומד את הרמב"ם במקומו בקול רם, היה קם מארי דאוד ומגשש בידיו והולך עד הקצה השני של ביה"כ שהינה גדולה ומתיישב בשקט מאחורי מארי יחיא כביר ומטה אוזנו לשמוע לימודו. 'אשרי עין ראתה אלה'.

לעילוי נשמת חיים בן יחיא נהרי ז"ל,
אוריאל אהרן בן אליהו ז"ל,
יפה בת יחיא נהרי ע"ה, תנצב"ה

צחי צחי לישון
לגמרי – כן היא גירסתינו, ולא כנפוץ
כיום לגמרי.